

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

6 maart 2001

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

– van mevrouw **Trees Merckx-Van Goey** en de heren **Frans De Cock**,
Jacques Timmermans en **Jan Loones** –

houdende regeling van het recht om verzoekschriften bij het Vlaams Parlement in te dienen

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het bijzonder decreet van 14 juli 1998 tot wijziging van artikel 41 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, en het decreet van dezelfde datum houdende regeling van de bij het Vlaams Parlement ingediende verzoekschriften hebben het petitierecht in belangrijke mate gemoderniseerd. De Grondwet garandeert en de oorspronkelijke tekst van artikel 41 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 garandeerde de vrijheid en het recht van eenieder om verzoekschriften bij de overheden, inclusief de parlementen, in te dienen. De regelgeving bevatte geen enkele garantie voor de indiener dat die verzoekschriften, na indiening, door de overheden ook behandeld werden. Hierin heeft de (bijzondere) decreetgever voor de verzoekschriften die bij het Vlaams Parlement ingediend worden, verandering gebracht : er werden procedures voor de behandeling van verzoekschriften vastgelegd die ervoor moesten zorgen dat verzoekschriften door het Parlement ernstig genomen zouden worden. Op dat punt hebben de decreten van 1998 zeker hun doel bereikt.

Een evaluatie na ruim twee jaar toepassing van de decreetgeving heeft echter ook een aantal problemen aan het licht gebracht. Die hebben te maken met de ongrondwettelijkheid en oncontroleerbaarheid van bepaalde ontvankelijkheidsvoorwaarden, met een procedure die enerzijds te strak en anderzijds in sommige onderdelen niet nauwkeurig genoeg geregeld werd, en met het feit dat de procedure voor de behandeling van verzoekschriften in het Parlement niet op het juiste niveau geregeld werd.

De bedoeling van dit bijzonder decreet is duidelijk : een nieuwe stap in de herwaardering van het petitierecht. Het petitierecht mag niet beperkt blijven tot een recht om verzoekschriften in te dienen, maar moet verruimd worden tot een recht op een gemotiveerd antwoord vanwege het Vlaams Parlement op de verzuchtingen, klachten, beleidsvoorstellen en andere verzoeken die door eenieder bij het Parlement ingediend kunnen worden.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit bijzonder decreet kadert in de constitutionele autonomie.

Artikel 2

Ieder heeft het recht om alleen of gezamenlijk met andere personen schriftelijk een verzoekschrift in te dienen. Niemand mag met andere woorden gehinderd worden in zijn recht om zich met klachten of voorstellen tot wijziging van decreetgeving en beleid tot de overheid, in casu het Vlaams Parlement te richten. De woonplaats, de nationaliteit, de leeftijd, maar ook de inhoud van het verzoek spelen voor de ontvankelijkheid van het verzoekschrift geen enkele rol. Zij kunnen wel een rol spelen bij het bepalen van de wijze van behandeling van het verzoekschrift. Evenmin hoeft de verzoeker enig belang te kunnen aantonen. Wel is vereist dat het verzoekschrift ondertekend is door de indiener : anonieme verzoekschriften zijn onontvankelijk.

Overeenkomstig artikel 28 van de Grondwet kunnen ook gestelde overheden verzoekschriften indienen. Zolang dit grondwetsartikel niet herzien wordt, blijft ook het principe gelden dat rechtspersonen en verenigingen geen verzoekschrift in gemeenschappelijke naam kunnen indienen.

De verzoekers hebben niet het recht verzoekschriften persoonlijk te komen overhandigen, maar kunnen die alleen per brief of fax aan het Parlement bezorgen. Voorlopig kunnen verzoekschriften niet elektronisch ingediend worden, aangezien de authenticiteit van de handtekening niet nagegaan kan worden. Dit kan evenwel spoedig veranderen. Zo voorziet de federale regering in de uitbouw van het zogenaamde e-governmentbeleid dat alle natuurlijke personen over een zogenaamd identiteitscertificaat zullen kunnen beschikken. Deze identiteitscertificaten, en alleen deze zullen kunnen gebruikt worden voor het plaatsen van een juridisch geldige

handtekening tegenover de overheid. Dit idee zit evenwel nog in een projectfase.

Het is de uitdrukkelijke bedoeling van de indieners van dit voorstel dat het begrip “ondertekening” evolutief geïnterpreteerd wordt, en dat vanaf het ogenblik dat in de verhouding tussen burger en overheid een elektronische handtekening volgens het op federaal niveau aangekondigde mechanisme, of eventueel via een ander mechanisme, juridisch gelijkgeschakeld wordt met een traditionele handtekening, ook elektronische verzoekschriften bij het Vlaams Parlement ingediend kunnen worden. Hiervoor zal dan geen nieuwe decreetswijziging nodig zijn.

Artikel 3

Het Parlement kan de regering om uitleg vragen in verband met een verzoekschrift. Het petitierecht is immers niet alleen een instrument dat de decreetgever kan helpen lacunes of gebreken in de decreetgeving vast te stellen, en hem dus ondersteunt in zijn decreetgevende opdracht, maar is ook een hulp bij de controlerende opdracht van het Vlaams Parlement.

Artikel 4

De verzoeker heeft recht op een gemotiveerd antwoord binnen een bepaalde termijn. Uiteraard kan dit recht slechts in de praktijk gerealiseerd worden indien de verzoeker in zijn verzoekschrift een contactadres opgeeft, anders kan hij niet op de hoogte gebracht worden van de verschillende stappen in de behandeling van het verzoekschrift, noch van het uiteindelijke antwoord. De vermelding van een dergelijk contactadres is evenwel geen ontvanke-lijkheidsvereiste.

Voorgesteld wordt de termijn waarbinnen het Vlaams Parlement moet antwoorden, vast te leggen op zes maanden na indiening van het verzoekschrift. Mocht die termijn niet volstaan, dan kan die één maal verlengd worden met een termijn van drie maanden. Het Parlement brengt de verzoeker van een dergelijke beslissing op de hoogte, en geeft ook de motivering hiervoor. De redenen voor de verlenging van de termijn kunnen verband houden met de interne werking van het Parlement (bijvoorbeeld de te hoge werkdruk in de periode van de begrotingsbesprekingen, het zomerreces, het feit dat de zitting gesloten was, enzovoort), maar ook

met het onderwerp dat in een verzoekschrift aangekaart wordt (bijvoorbeeld een verzoekschrift dat in samenhang met een voorstel of ontwerp van decreet behandeld wordt).

Ook wanneer een verzoekschrift onontvankelijk verklaard wordt, moet dat aan de verzoeker meegedeeld worden.

Artikel 5

Deze beginselen kunnen verder uitgewerkt worden door de decreetgever. De procedures voor de interne behandeling van verzoekschriften, die op geen enkele wijze de rechten of plichten van de verzoekers raken, moeten in het Reglement van het Vlaams Parlement vastgelegd worden.

Artikel 6

Dit artikel behoeft geen verdere commentaar.

Trees MERCKX-VAN GOEY
Frans DE COCK
Jacques TIMMERMANS
Jan LOONES

VOORSTEL VAN BIJZONDER DECREET

Artikel 6

Artikel 1

Dit bijzonder decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 118, § 2, van de Grondwet.

Artikel 2

Ieder heeft het recht verzoekschriften, door één of meer personen ondertekend, schriftelijk bij het Vlaams Parlement in te dienen. Zij mogen niet in persoon of door een afvaardiging van personen worden overhandigd.

Artikel 3

Het Vlaams Parlement kan de ingediende verzoekschriften naar de Vlaamse regering verwijzen met het verzoek omtrent de inhoud ervan uitleg te verstrekken binnen de door het Vlaams Parlement bepaalde termijn.

Indien het niet mogelijk is om binnen die termijn de gevraagde uitleg te verstrekken, stelt de Vlaamse regering het Vlaams Parlement hiervan schriftelijk, door een met redenen omkleed bericht, in kennis.

Artikel 4

De verzoeker of, indien het verzoekschrift door meer personen ondertekend is, de eerste ondertekenaar van het verzoekschrift, heeft recht op een gemotiveerd antwoord binnen zes maanden na indiening van het verzoekschrift.

De termijn, bedoeld in het eerste lid, kan eenmalig met drie maanden verlengd worden wanneer de motivering hiervoor schriftelijk aan de verzoeker of de eerste ondertekenaar meegedeeld wordt.

Artikel 5

Het decreet bepaalt de nadere voorwaarden waaronder dit recht wordt uitgeoefend en de wijze waarop de verzoekschriften worden behandeld.

Het bijzonder decreet van 14 juli 1998 tot wijziging van artikel 41 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen wordt opgeheven.

Trees MERCKX-VAN GOEY

Frans DE COCK

Jacques TIMMERMANS

Jan LOONES
